

1 RYNEK MIASTA KOŚCIERZYNA

Rynek o zabytkowym układzie urbanistycznym z neogotyckim ratuszem z 1843 r., piękną fontanną i figurą Remusa – kaszubskiego bohatera, są niewątpliwie wizytówką Kościerzyny. W sezonie letnim ogródki restauracyjne zachęcają turystów i mieszkańców do spędzania czasu w urokliwym centrum miasta. Na ulicy Długiej, ciągnącej się od rynku, znajdziemy także pomnik Aleksandra Majkowskiego – kaszubskiego pisarza, autora książki „Życie i przygody Remusa”.

2 STEGNA STOLEMÓW – KOŚCIERSKA GRA MIEJSKA

Fabula gry bazuje na postaciach stolemów – legendarnych kaszubskich olbrzymów, których miniatury znajdują się na terenie miasta.

3 COSTERINA PARK – RODZINNE CENTRUM ROZRYWKI W KOŚCIERZYNI

Costerina Park to obiekt pełen atrakcji na wolnym powietrzu. Osoby w każdym wieku znajdą coś dla siebie – minigolf, bule, park linowy, tor przeszkód, strefę gastronomiczną. Przed wejściem do parku gości witają kościerskie stolem – drewniane rzeźby nawiązujące do regionu Kaszub.

4 MUZEUM KOLEJNICTWA W KOŚCIERZYNI

Jedną z największych atrakcji Kaszub, muzealną perłą miasta Kościerzyny, jest utworzone w 1992 r. w zabytkowych obiektach kościerskiej parowozowni – Muzeum Kolejnictwa. W zbiorach muzeum znajdują się pamiątki związane z historią kolei na ziemiach polskich. O wartości ekspozycji świadczy zachowany tabor kolejowy oraz wspaniała kolekcja urządzeń związanych z kolejnictwem.

5 MUZEUM ZIEMI KOŚCIERSKIEJ

Muzeum ma siedzibę w odrestaurowanym, zabytkowym ratuszu miejskim w Kościerzynie. Wśród cenniejszych eksponatów muzeum znajdują się: panorama kościerskiego browaru z końca XIX w., drukowane Pismo Święte z komentarzami Marcina Lutera z 1662 r. oraz XIX-wieczne kościerskie sztandary cechowe.

6 MUZEUM AKORDEONU W KOŚCIERZYNI

To pierwsze w Polsce muzeum o takim profilu i jedno z nielicznych na świecie. Zaprezentowano w nim ponad 130 instrumentów pochodzących m.in. z Polski, Włoch, Francji, Niemiec i Rosji. Zgromadzone instrumenty pochodzą z kolekcji Pawła Nowaka.

7 SANKTUARIA KOŚCIERSKIE

Kościerzyna to ważne miejsce na mapie europejskich sanktuariów maryjnych. We wnętrzu kościoła Św. Trójcy, w kaplicy Matki Bożej Kościerskiej Królowej Rodzin, znajduje się cudowny obraz przedstawiający wizerunek Maryi trzymającej na ręku małego Jezusa. W kościele pw. Matki Boskiej Anielskiej znajduje się łaskami słynąca pieta.

8 BASEN AQUA CENTRUM W KOŚCIERZYNI

Kompleks sportowo-rekreacyjny na Kaszubach, który swą ofertą przyciąga tłumy miłośników zdrowego i aktywnego trybu życia. AQUA Centrum dysponuje kompleksem basenów, zjeżdżalniami i innymi atrakcjami takimi jak: sauny, solaria, jacuzzi, sala fitness cardio, siłownia. Można także skorzystać z restauracji.

9 MUZEUM AMERICAN OLD CARS W KOŚCIERZYNI

Stylowe muzeum zabytkowych amerykańskich samochodów, które dodatkowo oferuje ich wynajem. Każda wizyta w muzeum to niezwykła podróż do świata ikon motoryzacji, symboli luksusu i klasy. Właśnie tu odwieżdżający mogą przenieść się do złotej ery Hollywood i poczuć niezwykły klimat lat 60., 70. i 80.

10 KINO „REMUS” W KOŚCIERZYNI

Kino mieści się w Sali Widowiskowej im. L. Szopińskiego. To nowoczesny obiekt, oferujący najwyższą jakość usług kinowych w technologii 3D, a także miejsce wielu wydarzeń artystycznych.

11 CENTRUM KULTURY KASZUBSKIEJ „STRZELNICA” W KOŚCIERZYNI

12 STARY BROWAR KOŚCIERZYNA

Miejsce z ponad 150-letnią historią, gdzie kaszubska tradycja przeplata się z nowoczesnością, tworząc niepowtarzalny klimat. Piwo warzone jest tu tradycyjnymi metodami wg starej receptury.

13 REGATTA – TURYSTYCZNE KASZUBY. TURYSTYKA, REKREACJA, SPORT www.turystykakaszuby.com.pl

14 KASZUBSKA GALERIA EDUKACYJNA „PIĘKNO KWIATÓW W BIBULE” W KOŚCIERZYNI

15 KOŚCIÓŁ PW. ŚW. JUDY TADEUSZA W LIZAKACH

Zabytkowy kościółek z 1755 r. w Lizakach położony w przepięknym otoczeniu kaszubskich lasów. Przy kościele znajduje się zabytkowy, ponad 150-letni krzyż.

16 ZABYTKOWA ZABUDOWA WSI W JUSZKACH

Juski to uroczą wieś, w której warto zobaczyć drewnianą zabudowę z XIX i początku XX wieku. Dzięki swojej zabudowie, jak również zachowanemu oryginalnemu porządkowi ruralistycznemu, uzyskały status zabytku architektonicznego. Miejsowość znajduje się na turystycznym Szlaku Kamiennych Kręgów.

17 ŁOWISKO W NIEDAMOWIE

Łowisko Niedamowo położone jest nad jeziorem Gubel w niedalekim sąsiedztwie wsi Niedamowo. Największymi atutami łowiska są różnorodność gatunków ryb, cisza i atrakcyjna lokalizacja.

18 MUZEUM – KASZUBSKI PARK ETNOGRAFICZNY IM. T.I.I. GULGOWSKICH WE WDZYDZACH

Muzeum powstało w 1906 r. jako pierwsze na ziemiach polskich muzeum na wolnym powietrzu. Znajduje się tu ponad 50 budynków charakterystycznych dla wiejskiego krajobrazu Kaszub, Kocłewia i Borów Tucholskich z okresu od XVII do XX wieku. Na terenie Muzeum organizowane są widowiska obrzędowe, imprezy plenerowe, kiermasze i warsztaty muzealne. W trakcie zwiedzania można zapoznać się z metodami ucierania tabaki i mielienia zboża, praniem i maglowaniem, krawiectwem, tkactwem oraz pracą wiejskiego nauczyciela, kowala, kołodzieja i robotnika leśnego.

19 WIEŻA WIDOKOWA WE WDZYDZACH

Na terenie Stacji Wodnej PTTK we Wdzydzach znajduje się wieża widokowa o wysokości 35,6 m z trzema platformami widokowymi na wysokości 10, 20 i 30 m. Na najwyższej platformie widokowej zainstalowano lunetę. Z wieży rozciąga się wspaniały widok na panoramę Wdzydz i Krzyż Jezior Wdzydzkich.

20 REJSY EKOLOGICZNYM STATKIEM STOLEM II

Stolem II to pierwsza na Kaszubach jednostka o napędzie elektrycznym, w pełni ekologiczna. Standardowy rejs trwa około godziny, w trakcie którego opływana jest największa wyspa wdzędzkiego akwenu Ostrow Wielki.

21 KOŚCIÓŁ PW. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ W OLPUCHU

Wyśmienite miejsce dla miłośników paralotniarstwa. Droga startowa lądowiska Borsk o wymiarach 2300 m x 30 m jest pozostałością po lotnisku wojskowym. Budynek wojskowe przyciągają miłośników militariów i historii najnowszej.

22 LOTNISKO W BORSKU

Wysmienite miejsce dla miłośników paralotniarstwa. Droga startowa lądowiska Borsk o wymiarach 2300 m x 30 m jest pozostałością po lotnisku wojskowym. Budynek wojskowe przyciągają miłośników militariów i historii najnowszej.

23 KOŚCIÓŁ PW. ŚW. ANNY W GRABOWIE KOŚCIERSKIM

Solecka miejscowość Borsk, licząca ponad 170 mieszkańców, położona w sąsiedztwie lasów, jeziora Wdzydze oraz rzeki Wdy, jest niezwykle urokliwa. Wieś wyróżnia się rzadko już spotykanym nagromadzeniem tradycyjnej drewnianej zabudowy z początków XX w.

24 DREWNIANA ZABUDOWA WSI W BORSKU

Solecka miejscowość Borsk, licząca ponad 170 mieszkańców, położona w sąsiedztwie lasów, jeziora Wdzydze oraz rzeki Wdy, jest niezwykle urokliwa. Wieś wyróżnia się rzadko już spotykanym nagromadzeniem tradycyjnej drewnianej zabudowy z początków XX w.

25 DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W CISEWIU

Warto wziąć udział w odbywających się tutaj warsztatach garncarskich. Atrakcją tego miejsca jest ponad 100-letni park z alejami grabowymi i dębowymi. Dwa dęby „Adam” i „Ewa” zostały wpisane do rejestru zabytków przyrody.

26 REGIONALNA IZBA PAMIĄTEK W KARSINIE

W zbiorach Izby znajduje się prawie 200 eksponatów oraz ogromna liczba starych zdjęć. Do osobliwości wystawy należą mapka części Karsina z 1890 r., sekstans – przyrząd służący do określania szerokości geograficznej na podstawie pomiaru wysokości Słońca, a także fragmenty biżuterii kobiecej z XIX w. oraz liczne przedmioty z czasu II wojny światowej.

27 KOŚCIÓŁ PARAFIALNY MATKI BOSKIEJ RÓŻAŃCOWEJ W KARSINIE

Wybudowany w latach 1903–1906.

28 KALWARIA WIELEWSKA – KASZUBSKIE SANKTUARIUM MĘKI PAŃSKIEJ

Niezwykła kalwaria została zbudowana na malowniczych, zalesionych stokach Białej Góry, nad Jeziorem Wielewskim. W jej skład wchodzi 23 obiekty, w tym: 14 kaplic, 6 kompozycji rzeźbiarskich, święte schody, ambona i pustelnia. W kapliczkach podziwiać można figury będące dziełami ludowych rzeźbiarzy. Kalwaria jest świadectwem chrześcijańskiej kultury regionu.

29 KĄPIELISKO Z MOŁO NAD JEZIOREM WIELEWSKIM

Placówka powstała w 1987 r. prezentuje eksponaty sztuki ludowej i sprzętu użytkowego z okolic Wiela i Brus oraz współczesną sztukę ludową Kaszub. Wizytówką Muzeum jest największa w naszym kraju wystawa haftów jednego autora – około pół tysiąca dzieł Leonarda Brzezińskiego – twórcy oryginalnej szkoły haftu wielewskiego.

30 WIEŻA WIDOKOWA W PRZYTARNI

To 40-metrowa budowla, która posiada dwa tarasy widokowe na wysokościach 27 i 37 metrów. Przy wieży znajduje się również budynek ekologiczny, wiata na terenie rekreacyjnym, ciąg pieszo-jezdny, infrastruktura drogowa oraz parking dla samochodów i autobusów, a przy nim Edukacyjny Park Ekologiczny.

31 PUNKT WIDOKOWY W PRZYTARNI

Punkt usytuowany jest w pobliżu Przytarni, na zachodnim brzegu jeziora Wdzydze, skąd rozciąga się wspaniały widok na wyspy: Ostrów Wielki, Glonek i Ostrów Mały. Przebiega tędy ścieżka rowerowa Pętla Przytarnia.

32 INFORMACJA TURYSTYCZNA CHATA KASZUBSKA W DZIEMIANACH

Centrum informacji mieści się w dość oryginalnym budynku – kaszubskiej chacie krytej strzechą. Odbywają się tu warsztaty rękodzieła ludowego oraz jego wystawy.

33 POMNIK OFIAR SOPHIENWALDE W DZEMIANACH

Dziemiany to uroczą wieś kaszubska, leżąca w otulinie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Największą atrakcją turystyczną wsi jest najdłuższa na Pomorzu 30-metrowa bezpłatna zjeżdżalnia na otwartym powietrzu. Przy kąpielisku znajduje się boisko do gry w siatkówkę plażową.

34 ZIELONA SZKOŁA W SCHODNIE

Jest jedną z trzech placówek edukacyjnych w Pomorskim Zespole Parków Krajobrazowych funkcjonującą od 1994 r. W atrakcyjny sposób przekazuje podstawową wiedzę na temat środowiska przyrodniczego oraz przybliża kulturę i tradycję tej części Kaszub.

35 LEŚNA IZBA PATRIOTYZMU I TRADYCJI W LESIE DYWAŃSKIM

Powstała w 2002 r. muzeum mieści się w kościele poewangelickim z 1865 r. Do tej pory zgromadziło ponad 300 eksponatów. W muzeum znajdują się stare sprzęty domowe, sprzęty gospodarskie oraz warsztat tkacki z początku XX w.

36 „Z SERCEM ROBIONE” – WARSZTATY LUKROWANIA PIERNIKÓW

Lipuski młyn pochodzi z początku XX wieku. Jest jednym z nielicznych odrestaurowanych młynów wodnych na Pomorzu Gdańskim. Młyn wodny można obejrzeć także od strony rzeki, gdyż przebiega tędy szlak kajakowy na rzece Wdzie.

41 PRACOWNIA CERAMICZNA „ZIELONY KOT” W LIPUSZU

Pracownia ma w swej ofercie warsztaty ceramiczne i zajęcia plastyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Na zajęciach uczestnicy mogą zrealizować swoje marzenia o posiadaniu własnoręcznie wykonanych przedmiotów z gliny, a ciekawa formuła warsztatów obejmuje także zajęcia teatralne, zgadywanki i ćwiczenia manualne. www.zielonykot.net

42 KAROLINKA – KASZUBSKIE WARSZTATY EDUKACYJNE W LIPUSZU

43 ZAKŁADY PORCELANY STOŁOWEJ LUBIANA SA W ŁUBIANIE

LUBIANA SA to jedna z najsłynniejszych fabryk porcelany w Polsce i na świecie. Zakład produkuje miesięcznie ok. 3,5 mln sztuk wyrobów, a rocznie opuszcza fabrykę ponad 12 tys. ton porcelany. Fabrykę można zwiedzać z zakładowym przewodnikiem, a w pobliskim sklepie fabrycznym dostępne są kaszubskie pamiątki.

44 POWIATOWE CENTRUM MŁODZIEŻY W GARCZYNI

Ośrodek prowadzi organizację biwaków, obozów sportowych, żeglarskich, obronnych, imprez ukierunkowanych – szkoły przetrwania, spływy kajakowe, turystyka piesza i rowerowa, wczasy rodzinne. Obiekt dysponuje bazą noclegowo-socjalną na 300 osób.

45 LOTNISKO KORNE

W czasie II wojny światowej na połowym lotnisku w Kornem operowały bojowe samoloty niemieckie, potem radzieckie. Do połowy lat 90. lotnisko wykorzystywane było przez polskie lotnictwo cywilne: sanitarne i agrolotnictwo. Obecnie zaplecze lotniskowe stanowią: dwa pasy startowe, hangar i bar „Pod Dobrymi Skrzydłami”. Z lądowiska korzystają szybowce, wiatrakowce i samoloty sportowe.

46 STARY MŁYN WODNY W KORNE

Pierwsze wzmianki o młynie wodnym w tym miejscu pochodzą sprzed 1454 r. Obecny młyn ma ponad 160 lat – został wybudowany w latach 1850–52. Wewnątrz młyna można zobaczyć przedmioty używane w gospodarstwie domowym kilkadziesiąt lat temu. Od młyna w Kornem rozpoczyna się malownicza trasa kajakowa.

47 DIABELSKI KAMIEŃ W OWŚNICACH

Legenda głosi, że diabeł chciał zniszczyć jeden z kościołów na tym terenie, spuszczając na niego ogromny głaz. Chwył go i wleciał w górę, ale po drodze uderzył w niego jasny grom. Diabeł wypuścił kamień, a gdy próbował go podnieść, zaświeciło słońce, więc skrył się przed jego promieniami wewnątrz kamienia. W otwór, przez który wszedł, miejscowy duchowny wbił żelazny krzyż. Podobno we wnętrzu kamienia diabeł siedzi po dziś dzień...

48 ŻURAWINA Z KASZUB – INFORMACJA AGROTURYSTYCZNA

Żurawina z Kaszub ucierana na surowo to produkt tradycji Pomorza wpisany na listę Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2014 r. W konkursie Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów otrzymała nagrodę za najlepszy polski produkt żywnościowy – Perła 2018 oraz Medal Targów Smaki Regionów 2018. Co roku w Dobrogoszczu we wrześniu odbywa się Festiwal Żurawiny organizowany przez Kaszubskie Stowarzyszenie Agroturystyczne „Kościerska Chata”. [tel. 505 547 118](tel:505547118), www.na-kaszuby.pl

49 ZAGRODA „PODKÓWKA” W NOWYM KLINCZU

Zagroda proponuje naukę jazdy konnej dla dzieci (z wykorzystaniem elementów zabawy), młodzieży i dorosłych. Ponadto w ofercie dostępne są zajęcia z hipoterapii, a także warsztaty wyrabiania serów kozich i krowich. Na miejscu istnieje możliwość wynajmu pokoi gościnnych.

50 MUZEUM HYMNU NARODOWEGO W BĘDOMINIE

Muzeum mieści się w zabytkowym dworku z początku XVIII w. W 1747 r. przyszedł w nim na świat Józef Wybicki – twórca „Mazurka Dąbrowskiego”. Ekspozycja łącząca tradycyjne treści z nowoczesnymi rozwiązaniami medialnymi prezentuje życie i działalność publiczną Wybickiego. W muzeum można spotkać mieszkańców dworku Wybickich w zrekonstruowanych strojach z epoki.

51 KOŚCIÓŁ W NOWYM BARKOCZYNI

Kościół w swej burzliwej historii kilkakrotnie znajdował się w rękach ewangelików. Historia wspomina, że około 1580 r. w katolickiej kaplicy miał się zatrzymać król Stefan Batory, który udawał się do zbuntowanego Gdańska, aby zaprowadzić tam pokój.

52 TARGI ROLNO-PRZEMYSŁOWE W LUBANIU

Na terenie Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Lubaniu kilka razy do roku odbywają się imprezy targowo-wystawiennicze. Warto przejechać tu na wojewódzką wystawę zwierząt hodowlanych, targi ogrodnicze czy poznać prawdziwą kaszubską jesień rolniczą.

53 KASZUBSKIE UROCZYSKO W ZIELONEJ WSI

Baraboné Kaszëbscë ze plenerowa, żywa ekspozycja przyrodniczych skarbów Kaszub. Na niewielkim fragmencie terenów stworzono warunki do poznawania fauny i flory charakterystycznych dla tego regionu. Znajdują się tu tablice informacyjne, pomosty i kładka dydaktyczna na torfowisku.

54 POMNIK PŁK. FRANCISZKA HYNKA W SZATARPACH

55 KOŚCIÓŁ PW. WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH W WYSINIE

56 OGRÓD DENDROLOGICZNY I ŁOWISKO W ORLU

Rośną tu ponad cztery tysiące różnych gatunków drzew i krzewów, które zachwycają swą różnorodnością. Ogród botaniczny położony jest nad jeziorem, które jest łowiskiem wędkarskim.

57 IZBA PAMIĘCI W GARCZYNI

58 KOŚCIÓŁ PW. ŚW. ANDRZEJA APOSTOŁA W GARCZYNI

59 GRODZISKO GARCZYN

Wieś Garczyn należy do najstarszych osad na ziemi pomorskiej. Wzniesione tu wczesnośredniowieczne grodzisko jest kontynuacją osadnictwa, którego ślady świadczą o tym, że zamieszkiwali tu ludzie już w V–IV wieku p.n.e. Grodzisko położone jest na rozległym wzgórzu nad Jeziorem Dużym niedaleko kościoła w Garczynie.

60 FARMY STRUSI AFRYKAŃSKICH W GARCZYNI

To najstarsza w Polsce farma strusi afrykańskich. Hodowlę rozpoczęto od 10 sztuk młodych strusi, dziś na terenie farmy żyje około 300 sztuk w różnym wieku. Na miejscu można zakupić mięso i jaja strusie, a także pamiątki w formie piór i skorupki.

61 KUŹNIA W WILCZYCH BŁOTACH KOŚCIERSKICH

Kuźnia pochodzi z XIX w. i jest własnością prywatną. Niegdyś była częścią istniejącego tu folwarku. Nieopodal starej kuźni znajdują się zabudowania majątku ziemskiego, którego właścicielem był Niemiec, Alexander Treichel (1837–1901), wybitny etnograf.

62 KRZYŻACKI ZESPÓŁ ZAMKOWY W ZAMKU KISZEWSKIM

Zamek łączący w swej historii dwa okresy: krzyżacki i wiedeński, dwukrotnie był w rękach prywatnych. Z okresu świetności tego obiektu do dzisiaj przetrwały jedynie brama i baszta przybramna, które zostały gruntownie przebudowane w XVII w.

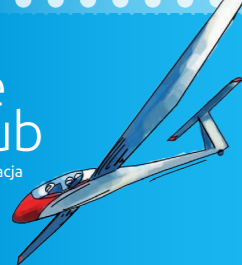
63 PRZYSTAŃ KAJAKOWA W STAREJ KISZEWI

W samym centrum Starej Kiszewy nad rzeką Wierzycą znajduje się nowoczesna przystań kajakowa. Ma kształt zatoki, w której usytuowano pomosty pływające oraz slip do wodowania kajaków. Przystań przewidziana jest dla małych turystycznych jednostek pływających, takich jak kajaki czy łódzie płaskodenne. Do dyspozycji turystów są trzy wiaty wypoczynkowe.

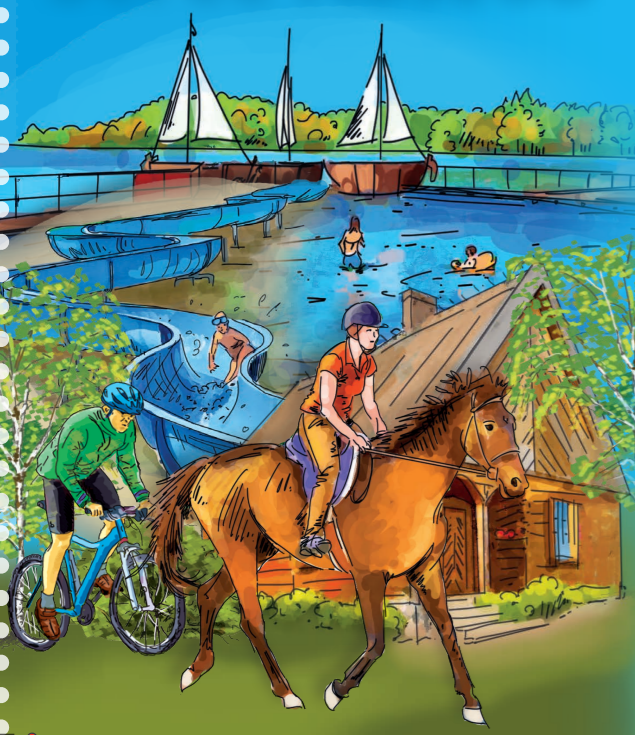
64 DOM WCZASÓW DZIECIĘCYCH W WYGONINIE

Dom wczasów dziecięcych w Wygoninie

65 TEREN REKREACYJNY I MIEJSCE DO KĄPIELI W STRUDZE

Mapa atrakcji turystycznych Serce Kaszub

WYBRANE SZLAKI

ROWEROWE

- 1 Kościerzyna – Wdzydze (20 km)
- 2 Dookoła Jezior Wdzydzkich (48,5 km)
- 3 Lipusz – Wdzydze (20 km)
- 4 Schodno – Wdzydze (24 km)
- 5 Szlak Józefa Wybickiego Będomin – Sikorzyno (13 km)
- 6 Pętla Przytarnia (21 km)
- 7 Pętla Lipno (23 km)
- 8 Pętla Szenajda (9 km)
- 9 Będomin - Jez. Łąkie (12 km)
- 10 Pętla Czarlina (14 km)
- 11 Liniewo (28 km)
- 12 Szlak geologiczny (30 km)

KAJAKOWE

- 13 Rzeka Wda
- 14 Rzeka Wierzyca
- 15 Rzeki: Pilica, Graniczna, Trzebiocha

STOLEMOWE SZLAKI NORDIC WALKING

- 16 Dziemiany szlak czerwony
- 17 Karsin szlak czerwony
- 18 Kościerzyna szlak czerwony
- 19 Lipusz szlak żółty
- 20 Nowa Karczma szlak zielony

WYPOŻYCZALNIE KAJAKÓW

„Kajaki Młyn” Korne
tel. 607 815 317, www.kajakimlyn.pl
Przystań „U Grzegorza” Wdzydze
tel.: 603 488 144, www.ugrzegorza.eu
Stacja Wodna PTTK Wdzydze
tel. 669 331 114, www.wdzydze-stacja.pl
Wypożyczalnia sprzętu kajakowego „Czółenko” w Starej Kiszewie
tel. 518 660 398, www.czolenko-kajaki.pl
„Przystań nad Wdą” w Borsku
tel. 694 509 513, www.kajaki.salata.pl

WYPOŻYCZALNIE I SERWIS ROWERÓW

„Wielewskie Rowery”
tel. 660 902 830, www.wielewskierowery.pl
„Pan Rower”- mobilny serwis rowerowy
tel. 791 144 188

Więcej informacji o szlakach na:
www.lot-sercekaszub.pl
Szukasz noclegu?

BIURO LOT „SERCE KASZUB”
ul. Długa 31, 83-400 Kościerzyna, tel.: 790 200 211
e-mail: biuro@lot-sercekaszub.pl
www.lot-sercekaszub.pl

Skala 1 : 145 000

- droga: krajowa; wojewódzka
- drogi lokalne
- rezerwat
- SOO – specjalny obszar ochrony siedlisk
- OSO – obszar specjalnej ochrony ptaków
- szlaki turystyczne piesze
- szlaki rowerowe
- ścieżki dydaktyczne, przyrodnicze
- trasy Nordic Walking
- szlak kajakowy; szlak konny
- linia kolejowa; stacja
- Informacja turystyczna; muzeum; hotel
- kościół zabytkowy; mury; drewniany; kaplica
- pałac; dwór; Inny zabytek architektury
- zabytek techniki; ruiny; park zabytkowy
- wieża widokowa; grodzisko; łowisko
- kaplica; przystań żeglarska

Studio PLAN Anna Dębska Wydanie 2024 ISBN 978-83-67863-51-3
ul. Złotnicka 52, 54-029 Wrocław
tel. 71 373 44 37, e-mail: plan@plan.pl, www.plan.pl

Wszystkie prawa zastrzeżone. Całość opracowania ani żadna jego część nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny, użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Wydawcy.